

Meedenken met: Haags Terrassenbeleid 2020

Januari 2020

Colofon

Onderzoek in opdracht van:

Gemeente Den Haag

Uitvoering onderzoek:

WBK Marktonderzoek

INHOUD

Samenvatting	2
1. Inleiding	6
1.1 Achtergrond	6
1.2 Onderzoeksopzet	6
1.3 Rapportage	6
2. Beoordeling horecaterrassen in de eigen woonomgeving	7
2.1 Beoordeling Haagse horecaterrassen in de eigen woonomgeving	7
2.2 Positieve – en verbeterpunten terrassen	8
2.3 Terrassen: Rekening houden met belangen wandelaars, bewoners en winkels	9
2.4 Terrassen: Nette uitstraling	10
2.5 Beoordelingen horecaterrassen naar doelgroep	11
3. Huidig beleid Horecaterrassen	12
3.1 Bekendheid huidige regelgeving terrassen	12
3.2 Beoordeling huidige regelgeving terrassen	13
3.3 Huidig uitgangspunt 1: Buitenterras mag niet volledig afgesloten worden	14
3.4 Huidig uitgangspunt 2: Kleine terrassen direct aan gevel met vrije doorgang alleen melden	15
3.5 Beoordeling huidige uitgangspunten naar doelgroep	16
4. Meedenken over vier uitgangspunten toekomstig beleid	17
4.1 Toekomstig uitgangspunt 1: Terrasafscheidings	17
4.2 Toekomstig uitgangspunt 2: Recht voor de eigen gevel	18
4.3 Toekomstig uitgangspunt 3: Terraspleinen	19
4.4 Toekomstig uitgangspunt 4: Parkeerplaatsterrassen in straten hoofdwinkelstructuur	20
4.5 Beoordeling toekomstige uitgangspunten naar doelgroep	21
5. Meedenken met toekomstig beleid	22
Bijlage: Vragenlijst Haags terrassenbeleid	23

SAMENVATTING

In het coalitieakkoord 2018-2022 kondigt het college aan om te komen tot een soepeler terrassenbeleid, met meer vrijheid voor ondernemers om naar eigen inzicht een terras in te richten, zonder onnodige regels. Ook is aangekondigd om de vergunningverlening klantvriendelijker te maken. De gedachte is dat als de ondernemer wat meer ruimte krijgt, de stad en de wijken (nog) gezelliger worden.

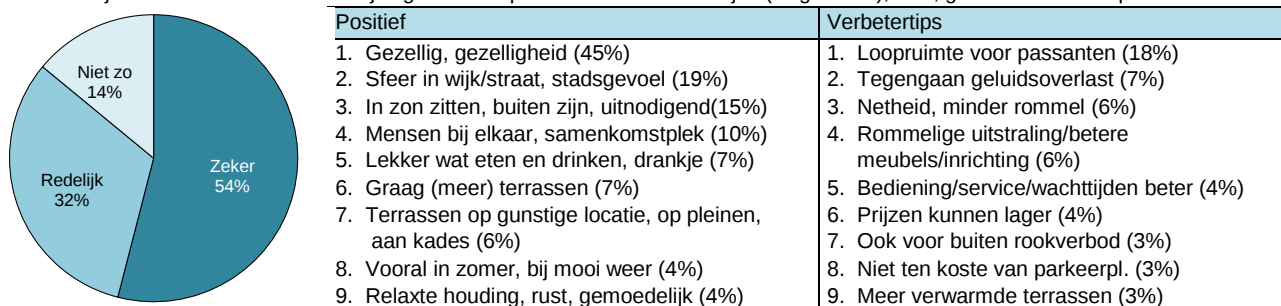
Om de gemeenteraad zo goed mogelijk voor te bereiden om de juiste beslissingen te nemen, is een representatief onderzoek gehouden onder 512 Hagenaars, hebben 2640 Hagenaars de vragenlijst op sociale media ingevuld en hebben 45 Haagse organisaties (bewoners- en ondernemersorganisaties en leden van brancheorganisatie Koninklijke Horeca Nederland (afdeling Den Haag)) meegedacht over het terrassenbeleid. Hier volgt een korte samenvatting:

H2. Beoordeling horecaterrassen in de eigen woonomgeving

Een grote meerderheid van de Hagenaars vindt terrassen een (redelijke) verrijking van de eigen woonomgeving, Hagenaars die de enquête via sociale media invullen en de leden van Koninklijke Horeca Nederland zijn vaker enthousiast over terrassen, de leden van wijk- en bewonersverenigingen zijn iets terughoudender. Bij alle groepen heerst “overall” een positief gevoel.

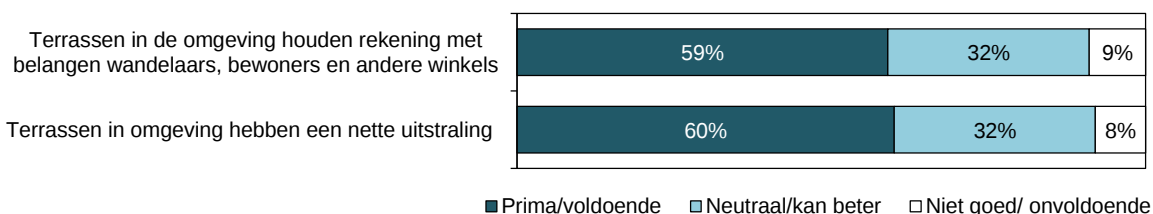
Positief van terrassen vindt men vooral de gezelligheid die terrassen brengen, sfeer in de wijk en een samenkomstplek voor de buurt. Als verbeterpunt wordt het meest genoemd dat er gelet moet worden op de loopruimte op de stoep, gevolgd door tegengaan geluidsoverlast, netheid en uitstraling van de terrassen.

Grafiek S1: Zijn horecaterrassen een verrijking voor de openbare ruimte in de wijk? (Hagenaars), incl., goede en verbeterpunten

Zes op de tien Hagenaars vindt dat eigenaren van terrassen zeker voldoende rekening houden met hun omgeving, drie op de tien beoordeelt dit als neutraal (het kan beter) en bijna 10% van de Hagenaars beoordeelt dit als negatief. Bewoners- en ondernemersverenigingen en bewoners uit Laak en Escamp zijn relatief wat kritischer, leden van KHN zijn hier juist positiever over.

Grafiek S2: Beoordeling twee aspecten horecaterrassen (Hagenaars)

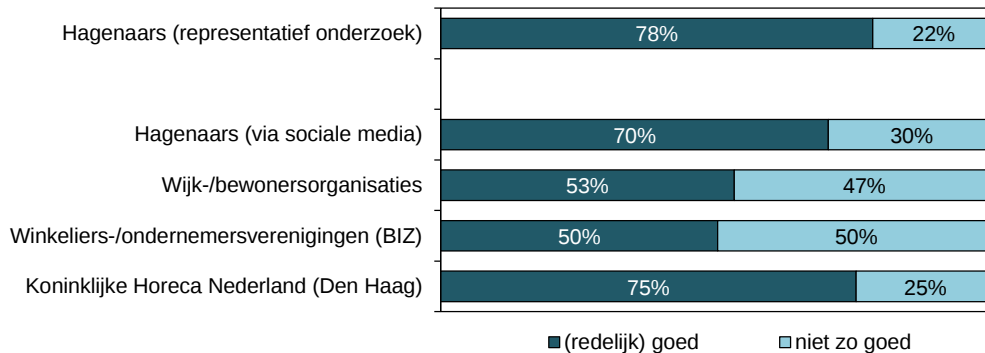

H3. Huidig beleid horecaterrassen

In hoofdstuk 3 geven de respondenten hun oordeel over de huidige regelgeving rond terrassen.¹

Bijna acht op de tien Hagenaars vindt de huidige regels en mogelijkheden rondom terrassen (redelijk) goed, 22% vindt deze niet zo goed. De bewoners- en ondernemersverenigingen zijn wat kritischer.

Grafiek S3: Beoordeling huidige regels en mogelijkheden rondom terrassen

De respondenten hebben aangegeven wat ze goed en minder goed vinden aan de huidige regelgeving. Over het algemeen krijgt de huidige regelgeving bijval. De respondenten hebben de indruk dat het goed gaat met het beleid en de regelgeving en handhaving bijdraagt aan een gezelliger stad.

Verbeter tips betreffen vooral het vasthouden aan een (blijvend) goede handhaving. Dit komt zowel de ruimte, de netheid als de uitstraling ten goede. Over of de regelgeving juist strenger of minder streng zou moeten worden, wordt verschillend gedacht. Zo wenst 5% van de respondenten meer regels en 5% minder regels.

Tabel S4: Wat gaat er goed mbt de huidige regelgeving rond terrassen en wat kan beter

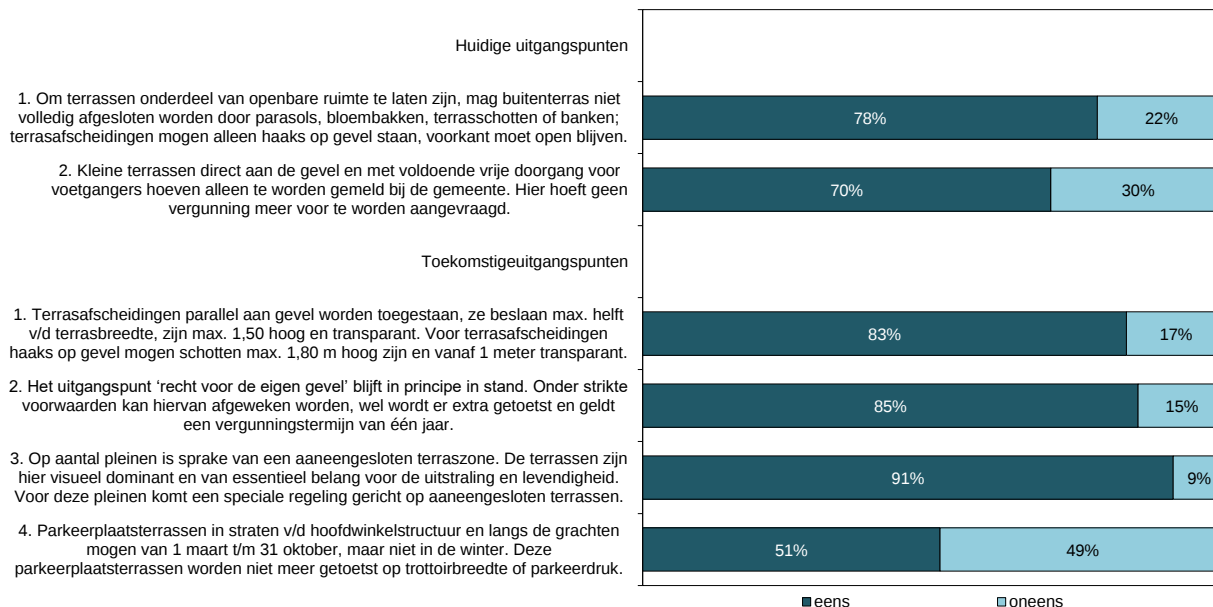
Positief	Verbeter tips
1. Indruk dat terrassenbeleid goed gaat in Den Haag (18%)	Meer handhaving/controle ➢ Handhaven op terrassen die straat blokkeren (9%) ➢ In algemene zin meer handhaven, meer controleren (8%) ➢ Handhaven op netheid, uitstraling terrassen (6%) ➢ Controleren op geluidsnormen, geluidsoverlast, sluitingstijden (5%) Regelgeving ➢ Strenger, meer en duidelijker regels (5%) ➢ Minder streng, minder regels (5%) Beleidsopmerkingentips ➢ Graag ruimer beleid, meer terrassen ook in wijken (8%) ➢ Duidelijkheid, transparantie, eerlijkheid, regels voor ieder (5%) ➢ Langere openingstijden toestaan (4%) ➢ Rookbeleid, rookgebied, rookvrij, scheiding rokers/niet rokers (4%) ➢ Rekening houden met elkaar, respect, luisteren, praten (3%)
2. Regels zorgen dat terrassen onderhouden worden, uitstraling hebben (13%)	
3. Goede controle op geluid, rook, andere overlast (10%)	
4. Beleid en regels zijn belangrijk om op terug te vallen (9%)	
5. Controle, handhaving, er wordt redelijk gehandhaafd (8%)	
6. Stad wordt er gezelliger op (8%)	
7. Stimuleren dat er voldoende terrassen mogelijk zijn (6%)	
8. Oog voor uitbreiding, ruimhartig, verruiming terrassen (6%)	
9. Duidelijk regelgeving, duidelijk regels afrastering (4%)	
10. Regelgeving zorgt dat er niet teveel terrassen komen (3%)	

¹ De meeste organisaties zijn redelijk bekend met de regelgeving rond terrassen, de individuele Hagenaars veel minder.

H3+4. Beoordeling huidige en toekomstige beleidsuitgangspunten

Vervolgens hebben de respondenten de uitgangspunten beoordeeld die betrekking hebben op het huidige en toekomstige Haags terrassenbeleid. Vijf van de zes uitgangspunten worden door een ruime meerderheid van de Hagenaars ondersteund. Over het uitgangspunt met betrekking tot de parkeerplaatsterrassen zijn de meningen verdeeld.

Grafiek S5: Beoordeling van zes huidige en toekomstige beleidsuitgangspunten (Hagenaars)

In het rapport hebben de respondenten de uitgangspunten kunnen toelichten. Onderstaande tabel geeft een (beperkt) deel van de gedachten en maakt wel duidelijk dat er veel verschillende meningen zijn.

Tabel S6: Samenvatting van toelichtingen op huidige en toekomstige uitgangspunten

	Eens	Oneens
Huidig 1: Buitenterras mag niet volledig afgesloten worden en voorkant moet open blijven	Dan zijn de grenzen wel duidelijk maar geeft het ook een open en overzichtelijk uitstraling. Als het geheel afgesloten is, geeft dat een gevoel van onveiligheid. Terrasafscheidingsen graag beperkt en laag	Afgeschermdheid aan voorkant geeft veiligheid, knusheid, gezelligheid en kan netter staan; In winter meer bescherming nodig. Maatwerk kan soms nodig zijn ivm locatie. bijv. wind of ligging tov drukke weg
Huidig 2: Kleine terrassen direct aan de gevel en met voldoende vrije doorgang voor voetgangers hoeven alleen te worden gemeld bij de gemeente	(Kleine) terrasjes zijn fijn voor het straatbeeld! goed om eigenaren klein terras minder strenge regels opleggen; soepele regels, zodat de drempel om een dergelijk investering te maken niet te hoog ligt voor ondernemer	Ondernemers niet vrijlaten; met vergunning kan (bij klachten) gecontroleerd worden; Bij kleine terrassen houdt men zich, hier in de buurt niet aan regels; Zonder vergunning kunnen burgers vooraf geen bezwaar maken; Voor alle terrassen hetzelfde beleid
Toekomst 1: Maatvoering terrasafscheidingsen parallel aan gevel	Beleid is prima, een logische en goede richtlijn, klinkt goed, al is het lastig om dit als burger te beoordelen	Terrasafscheidingsen (schotten) zijn niet altijd mooi, meer groen; Terrasjes graag open, weinig scheiding. Terrasschoten van 1.80 m zijn behoorlijk hoog, een 1 meter hoge plantenbak kan voldoen
Toekomst 2: Het uitgangspunt 'recht voor de eigen gevel' blijft in principe in stand	Prima	Hoe strak is de regel "voor de eigen gevel", in kleine straatjes is de ligging soms net ongelukkig. Is een vergunningstermijn van 1 jaar de juiste keuze, moet het niet langer of korter?
Toekomst 3: Op een aantal pleinen is sprake van een aaneengesloten terraszone	Goed dat pleinen aparte regeling krijgen. Pleinterrassen essentieel en visitekaartje voor stad. Van aaneengesloten terrassen op de pleinen, geniet iedereen. Samen afspraken maken over aankleding, inrichting, uitstraling, wel/geen tussenschotten.	Pleinen niet te dominant, te zeer vercommercialisering van buitenruimte, wat rust, openheid, bomen en bankjes zijn ook fijn. Ook niet te moeilijk doen om horeca op pleinen nog meer regels op te leggen; Geen verschillen tussen de horecalocaties; Verder zijn pleinen vaak niet met elkaar te vergelijken
Toekomst 4: Parkeerplaatsterrassen in straten v/d hoofdwinkelstructuur en langs grachten mogen van 1 maart t/m 31 oktober, maar niet in de winter	Parkeerterrassen in de straat altijd gezellig; mag ook het gehele jaar, waarom in de winter weg, ook in winter toestaan; geeft steun aan ondernemers; meer autovrije zones, zeker in winkelgebieden, zones waar je auto weer en ruimte maakt voor een gezellige sfeer	Zeker rekening houden met parkeerdruk en breedte trottoir; Teveel vrijheid aan ondernemers is niet goed; Parkeerplaatsterras altijd pas na overleg met de buurt bewoners; Parkeerplaatsterras geeft rommelig straatbeeld; De situatie verschilt per wijk, per straat

H5. Tips en slotopmerkingen

In het laatste hoofdstuk geven de respondenten toelichtingen die in algemene zin richting kunnen geven aan het beleid. Onderstaande tabel geeft een samenvatting, in het rapport staan vele lezenswaardige tips.

Tabel S7: Samenvatting van algemene richtinggevende tips en slotopmerkingen

Belang van regelgeving en handhaving	Gemeente heeft de lead, stelt vergunningen en regels op, het mag niet uit de hand lopen. Terrassen daarom altijd vergunnen, toetsen, toezicht en handhaven. Vrijheid prima maar controle noodzakelijk, ondernemers zoeken altijd de grenzen op. Afmetingen minder belangrijk dan overlast; Elke straat/wijk/locatie kent eigen afwegingen.
Gebalanceerd beleid, gebaseerd op samenwerking	Laat gemeente, ondernemers en bewoners met elkaar overleggen, samen tot nieuw beleid komen, gezamenlijke afspraken, minder opleggen, gezamenlijk maken van samenhangende structuur van regels. Regel niet alles dicht. Praat met elkaar. Soms is een uitzondering, juist een oplossing maar kan dat niet omdat het niet 'mag.'
Beide stromingen voor ruimer en minder ruim beleid komen aan woord	<u>Tegenstellingen tussen:</u> * Ruimer terrassenbeleid, meer terrassen mogelijk maken. Nu te strenge regels, graag simpeler, eenvoudiger, minder regels, er losser mee omgaan, geef ondernemers de kans * Juist minder terrassen, niet te commercieel denken. Mogelijk zelfs het aantal, de grootte en de openingstijden van bestaande terrassen beperken
Vele andere losse tips en gedachten	Zowel van voorstanders van terrassen (uithangbord van de stad) als terughoudende inwoners (niet alles hoeft terras te zijn)

1. INLEIDING

1.1 Achtergrond

In het coalitieakkoord 2018-2022 kondigt het college aan om te komen tot een soepeler terrassenbeleid, met meer vrijheid voor ondernemers om naar eigen inzicht een terras in te richten, zonder onnodige regels. Ook is aangekondigd om de vergunningverlening klantvriendelijker te maken. De gedachte is dat als de ondernemer wat meer ruimte krijgt, de stad en de wijken (nog) gezelliger worden. Het gevoel is dat de meerderheid van de Hagenaars positief staat tegenover terrassen. Toch zijn er grenzen, die vaak liggen bij mede-sstraatbewoners, burens (geluid, ruimte), wat moeilijk lopende voorbijgangers (ouderen of een ouder met kinderwagen) en bezoekers (parkeren). Om de gemeenteraad zo goed mogelijk voor te bereiden om de juiste beslissingen te nemen, is onderzoek gedaan onder 3197 Hagenaars.

1.2 Onderzoeksopzet

Het onderzoek is in twee fasen uitgevoerd.

Fase 1: Allereerst is de vragenlijst (tussen half oktober en half november 2019) voorgelegd aan 110 bestuursleden van wijk- en ondernemersorganisaties en leden van de brancheorganisatie Koninklijke Horeca Nederland (afdeling Den Haag). Hen is gevraagd om namens (en/of samen met) hun leden de vragenlijst in te vullen. Alle bestuursleden kregen hiervoor vijf weken de tijd. Dit leidde tot 45 reacties, dus een response van 41%. Op basis van de contacten met en reacties van de organisaties is de vragenlijst licht bijgeschaafd.

Fase 2: In de tweede fase is de vragenlijst (eind november) voorgelegd aan een representatief steekproef van 512 Hagenaars². Daarnaast heeft de beveiligde link naar de vragenlijst ook drie weken op de website www.denhaag.nl gestaan en is via de gemeentelijke kanalen waaronder Facebook verspreid. De link op Facebook is 41 keer gedeeld, zodat de vragenlijst onder een zo breed mogelijk publiek kon worden ingevuld. Dit resulteerde in de deelname van 2640 respondenten.

Tabel 1: Response (aantal Hagenaars)

Organisaties (fase 1)	
Bewonersorganisaties (buurt- en wijkorganisaties)	22x
Ondernemersorganisaties (BIZ-verenigingen, winkeliersverenigingen e.d.)	15x
Brancheorganisatie Koninklijke Horeca Nederland (Den Haag)	8x
Bewoners (fase 2)	
Representatief onderzoek onder Hagenaars	512x
Hagenaars via website www.denhaag.nl en sociale media	2640x
	3197x

1.3 Rapportage

In dit rapport worden de resultaten stap voor stap besproken. Er wordt eerst uitgebreid ingegaan op de huidige beoordeling van de Haagse horecaterrassen in de eigen woonomgeving. Hoofdstuk 3 gaat in over de beoordeling van het beleid en hoofdstuk 4 behandelt enkele uitgangspunten van het toekomstig beleid. Er wordt afgesloten met slotopmerkingen.

In het rapport wordt in elke paragraaf onderscheid gemaakt tussen de vijf deelgroepen: representatief onderzoek, onderzoek sociale media en de meningen van de wijk- en ondernemersverenigingen en de acht leden van Koninklijke Horeca Nederland. Ook wordt er gekeken naar verschillen naar stadsdeel.

² Voor dit onderzoek is samengewerkt met Panelclix, een bureau met een groot online panel van respondenten die aangegeven hebben via internet te willen meedenken. Bij Panelclix zijn circa 2500 Hagenaars aangesloten, van waaruit een representatieve steekproef van 512 panelleden aan dit onderzoek. Bij de representativiteit is gekeken naar stadsdeel, leeftijd, sekse en opleiding..

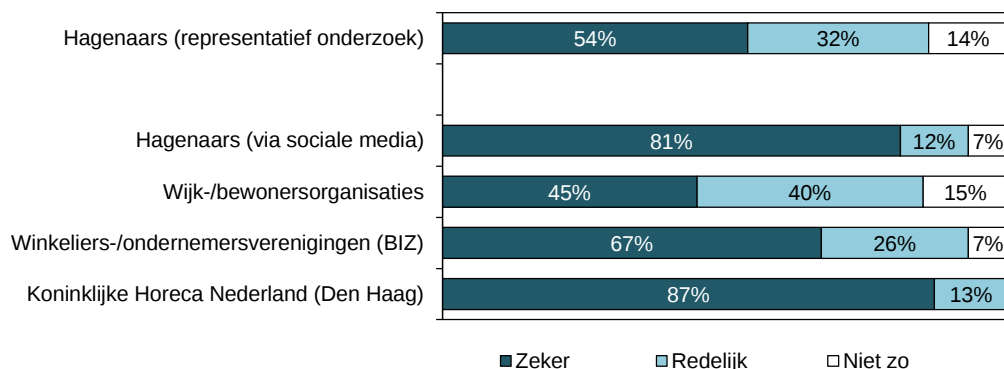
2. BEOORDELING TERRASSEN IN DE EIGEN WOONOMGEVING

Hoofdstuk 2 gaat in op de tevredenheid met de huidige terrassen in de eigen woonomgeving. De respondenten geven eerst een algemene beoordeling, gevolgd door de positieve en mindere punten van de huidige terrassen bij hen in de buurt. In § 2.3 en 2.4 wordt gekeken of de eigenaren van terrassen voldoende rekening houden met de belangen van de omgeving en of de terrassen voldoende uitstraling hebben. De laatste paragraaf kijkt naar de verschillen per stadsdeel.

2.1 Beoordeling Haagse horecaterrassen in de eigen woonomgeving

Ruim de helft van de Hagenaars vindt de horecaterrassen in de eigen woonomgeving zeker een verrijking voor de openbare ruimte en een derde redelijk. Slechts 14% vindt van niet. De leden van Koninklijke Horeca Nederland Den Haag vinden dit allemaal zeker tot redelijk een verrijking voor de openbare ruimte, leden van wijk- en bewonersverenigingen zijn wat terughoudender.

Grafiek 2.1: Mate waarin horecaterrassen als een verrijking voor de openbare ruimte in de eigen wijk worden gezien

2.2 Positieve – en verbeterpunten terrassen

Als gevraagd wordt de goede en mindere punten van terrassen in de eigen wijk te benoemen dan worden beduidend meer positieve dan negatieve opmerkingen gemaakt. Horecaterrassen brengen gezelligheid, sfeer in de straat en zijn zo een samenkomstplaats voor bewoners. Wel kunnen terrassen (soms) beter letten op voldoende loopruimte op de stoepen, mogelijke geluidsoverlast, uitstraling en netheid.

Tabel 2.2: Goede en verbeterpunten horecaterrassen

Positief/goed	Beter kan
1. Gezellig, gezelligheid (45%) 2. Sfeer in straat/wijk, brengt leven, stadsgevoel, wijkkarakter(19%) 3. In de zon zitten, buiten zijn, genieten, uitnodigend (15%) 4. Mensen bij elkaar, samen op straat, samenkomstplek (10%) 5. Lekker wat eten en drinken, drankje doen (7%) 6. Graag (meer) terrassen (7%) 7. Terrassen op gunstige locatie, op pleinen, aan kades (6%) 8. Vooral in zomer, bij mooi weer, in zomer meer terrassen (4%) 9. Relaxte houding, rustig aan, rust, gemoedelijk (4%) 10. Alles (4%) 11. Lekker zitten, zitjes, stoelen (3%) 12. Fijn, leuk (2%) 13. Bediening (2%) 14. Naar mensen kijken (2%) 15. Netjes, verzorgde terrassen (2%) 16. Trekt publiek naar winkels (2%) 17. Positieve drukte op straat, positieve invloed op omgeving (2%) <u>En verder:</u> ➢ Lekker dichtbij ➢ Geen problemen/geen overlast ➢ Afsprekplaats ➢ Rustig publiek ➢ Mooie grote terrassen ➢ Maakt buurt veiliger, kindvriendelijker ➢ Grote variatie in Den Haag, kleinere en grote terrassen ➢ Plek om te roken ➢ Heerlijk na een volle werkdag ➢ Lichtjes, verlichting op terrassen ➢ Betaalbaar ➢ Terrassen goed voor ondernemers ➢ Groen om terrassen heen	1. Loopruimte voor passanten, terrassen nemen vaak stoep(18%) 2. Geluidsoverlast (7%) 3. Rommelige uitstraling/betere meubels/inrichting (6%) 4. Netter, minder rommel, na sluiting rommel opruimen/schoonmaken (6%) 5. Bediening/service/wachttijden/ Ned. taal kan beter (4%) 6. Prijzen kunnen lager (zeker in Centrum) (4%) 7. Ook voor buiten rookverbod (3%) 8. Niet ten koste van parkeerplaatsen (3%) 9. Meer verwarmde terrassen/heaters/mobiel dak voor avonden/winter (3%) 10. Betere handhaving (2%) 11. Beter eten, gezonder, gevarieerder (2%) <u>En verder:</u> ➢ Langer open, langere openstelling ➢ Er zijn te veel terrassen in Den Haag/in de wijken ➢ Meer afscherming terras (afschermen van voetgangers) ➢ Graag minder verkeer langs terras (ook onveilig) ➢ Oppassen met de late avond ➢ Meer ruimte tussen tafels ➢ (Af en toe) dronken mensen, dronkenschap ➢ Soms te weinig zitplaatsen, stoelen, tafels ➢ Grotere terrassen ➢ Op afstand van auto weg/openbare weg ➢ Meer variatie in soorten terrassen ➢ Sommige terrassen trekken hangjongeren ➢ Geen voorstander van teveel drukte, minder terrassen ➢ Rustig terras, terras moet rust uitstralen ➢ Parkeerplek fietsen bij terrassen ➢ Betere windafscherming ➢ Beter indeling van veel terrassen ➢ Niet alle locaties op straat zijn geschikt voor een terras ➢ Duidelijke regelgeving ➢ Betere horeca in bepaalde wijken ➢ Vaak te kleine terrassen, ze worden beperkt

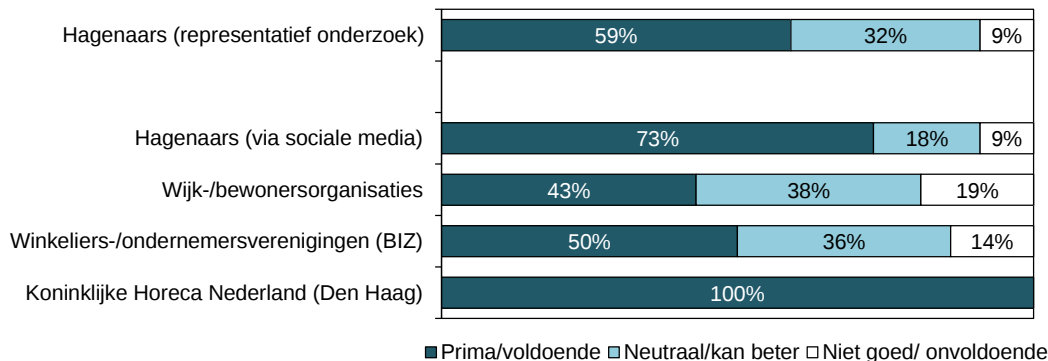
In % die minimaal 1 positief en/of minder punt noemen

2.3 Terrassen: Rekening houden met belangen wandelaars, bewoners en winkels

Zes op de tien Hagenaars vindt dat terrassen in de directe omgeving voldoende rekening houden met de belangen van wandelaars, bewoners en andere winkels, 32% denkt dat het beter kan en 9% vindt het onvoldoende.

De bewoners- en ondernemersverenigingen nemen een wat kritischer houding in, Koninklijke Horeca Nederland denkt dat haar leden er zeker voldoende rekening mee houden.

Grafiek 2.3a: Mate waarin terrassen in omgeving rekening houden met belangen wandelaars, bewoners en andere winkels

Bij deze vraag konden mensen spontaan een toelichting geven. Dit was niet verplicht. Onderstaande tabel geeft voorbeelden van toelichtingen van Hagenaars die hier positief of juist negatief op reageren.

Tabel 2.3b: Toelichtingen op mate waarin terrassen in omgeving rekening houden met belangen anderen

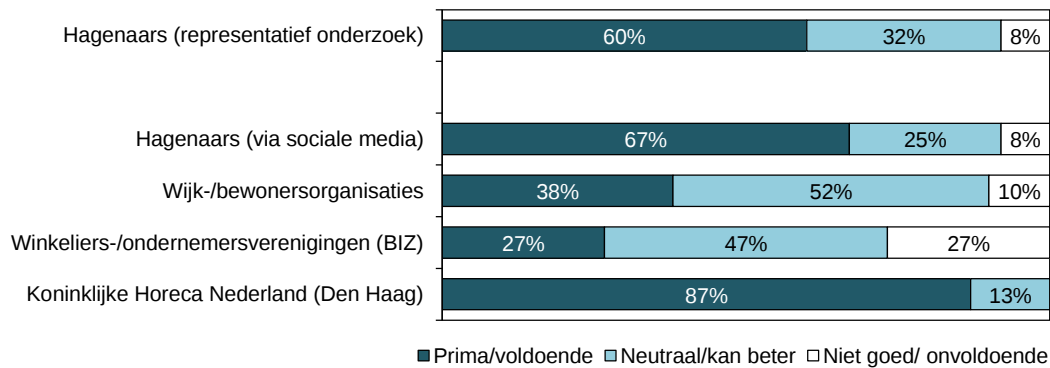
Prima/voldoende	Kan/moet beter
➤ De terrassen laten genoeg ruimte over voor voetgangers ➤ Stoeppen zijn in deze wijk breed genoeg voor terrassen, bewoners kunnen zonder enige obstakels passeren ➤ Terrasjes beslaan niet hele stoep, wandelaars kunnen er prima langs ➤ De blokkering van de stoep komt soms voor als er mensen aankomen of vertrekken, maar is geen probleem ➤ Geen overlast bij ons in de wijk ➤ Bij ons in de wijk veel terrasjes, maar allemaal klein ➤ Terrassen geven ruimte voor wandelaars en spelende kinderen. De horecagelegenheden houden goed rekening met hun omgeving ➤ Er is er altijd ruimte om door te lopen, de terrassen staan niet echt in de weg ➤ Voldoet, kom er zelf niet maar is ok als ik er langs loop ➤ Prima, het gaat in goed overleg met elkaar ➤ Er is nergens een verhindering en het ziet er goed uit ➤ Er is voldoende doorloopruimte voor niet terrasgebruikers ➤ Het ziet er netjes uit, afgebakend waardoor de ruimte voor wandelaars en eventuele fietsers is gewaarborgd ➤ Woon dichtbij centrum, daar hebben ze wel veel ruimte	➤ Soms blijft er voor voetgangers, rollators, kinderwagens weinig ruimte over, te smal (laveren tussen tafels) ➤ Stoep is soms beetje smal tussen terras en horecazaak ➤ Als het druk is wordt terras steeds groter, met regelmaat nemen ze bij goed weer meer ruimte in! ➤ Terras niet op parkeerplaats, alleen op de stoep (of juist andersom) ➤ Sommige terrassen nemen (altijd) te veel ruimte in ➤ Te dicht op openbare weg, auto's/fietsers er rakelings langs ➤ Geen echte afscheidingen, meestal alleen met wat planten aangegeven ➤ Met regelmaat nemen ze bij goed weer meer ruimte in! ➤ Te veel terrassen naast elkaar is op straat niet echt handig ➤ Het aantal stoelen en tafels per terras zou misschien een oplossing kunnen bieden ➤ Er is totaal geen controle en er worden geen boetes uitgeschreven ➤ Gaat ten koste van de al spaarzame parkeerplaatsen

2.4 Terrassen: Nette uitstraling

Zes op de tien Hagenaars vindt dat terrassen in de directe omgeving een nette uitstraling hebben (meubilair, terrasafscheidings, netheid, etc), 32% denkt dat het iets beter kan en 8% vindt het onvoldoende.

De bewoners- en ondernemersorganisaties nemen – net als bij de vorige stelling - een kritischer houding in, Koninklijke Horeca Nederland denkt dat haar leden hier zeker aan voldoen.

Grafiek 2.4a: Mate waarin terrassen in omgeving een nette uitstraling hebben

Ook hieronder weer een aantal (representatieve) spontaan gegeven toelichtingen, die een beeld geven van de toelichtingen die de mensen geven.

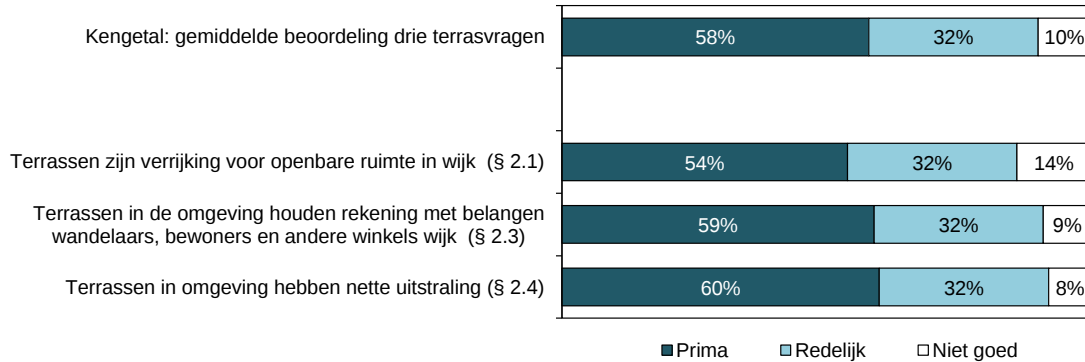
Tabel 2.4b: Toelichtingen op mate waarin terrassen in omgeving een nette uitstraling hebben

Prima/voldoende	Kan/moet beter
➤ Terrassen zien er mooi en netjes uit. Het nodigt uit om er gezellig een kopje koffie te drinken ➤ Terrassen die ik ken, zien er netjes en verzorgd uit en geven geen overlast ➤ De terrassen in mijn wijk zien er verzorgd uit ➤ De plekken die ik ken zijn prima onderhouden ➤ Gewoon gezellige terrassen ➤ Keurige terrassen, vaak klein van maar 4-6 tafeltjes. Bij ons in de wijk dus veel terrasjes, maar allemaal klein ➤ Op de Frederik Hendriklaan is genoeg ruimte zeker na de recente verbouwingen. Ook zien alle terrassen er netjes uit. Er ligt geen troep en bijna alle terrassen hebben luxe meubilair ➤ Over het algemeen zien de terrasjes er best schoon uit met netjes en redelijk comfortabel meubilair ➤ Van één weet ik dat het een gezellige uitstraling heeft met bloembakken, het maakt de straat een stuk gezelliger ➤ Ziet er hier in de wijk goed uit qua meubilair en aankleding ➤ Ziet er over het algemeen ordelijk en netjes uit ➤ Het onderhoud wordt door de ondernemers goed bijgehouden	➤ De eigenaren houden de terrassen niet schoon en dan komen er mensen er op af die het niet zo nauw nemen met hygiëne ➤ Sommige terrassen zien er rommelig en aftands/versleten uit ➤ Soms een beetje simpele meubilair met een slechte uitstraling ➤ Soms wat rommelig geplaatst en gestationeerd ➤ Ziet er een beetje armoedig uit, maar is misschien inherent aan de buurt ➤ De terrassen hebben vaak toch een rommelige uitstraling, staan midden op de stoep of nog erger: op parkeerplaatsen ➤ Groot gedeelte van het jaar is het ongebruikt ➤ Oud meubilair, plastic stoelen en tafels (geen mooi hout) ➤ Er ligt altijd troep, vervuiling met blikjes, niet altijd netjes ➤ Rare mannen die vrouwen aankijken! ➤ Terrassen in deze wijk ogen niet gezellig, een paar tafels met slechte stoelen en lage schutting eromheen is onvoldoende ➤ Oud en vies meubilair

2.5 Beoordelingen horecaterrassen naar doelgroep

Als het gemiddelde wordt genomen van de drie terrasvragen uit dit hoofdstuk, dan is te zien dat circa zes op de tien Hagenaars positief reageert op terrassen, drie op de tien beoordeelt de terrassen met redelijk, maar ziet verbeterpunten en 10% van de Hagenaars beoordeelt de (aspecten van) terrassen negatief.

Grafiek 2.5a: Beoordeling drie aspecten over huidige terrassen (Hagenaars)

In onderstaande tabel wordt gekeken of de weerstand groter is bepaalde wijken/stadsdelen. De bewoners van postcodegebieden 2531-2533, 2571-2574 en de bewoners in de stadsdelen Laak en Escamp zijn relatief vaker kritisch.

Tabel 2.5b: Hagenaars die kritisch staan tegenover terrassen naar stadsdeel/postcodegebied

Totaal	10%	Postcode	
Stadsdeel		2491-2493	3%
Loosduinen	6%	2494-2498	4%
Escamp	14%	2511	12%
Segbroek	8%	2512	7%
Scheveningen	5%	2513	10%
Centrum	10%	2514	6%
Laak	15%	2515	6%
Haagse Hout	7%	2517	6%
Leidschenveen-Ypenburg	3%	2518	12%
Onbekend	7%	2521-2526 (incl. 2516)	15%
Aantal terrassen in de wijk		2531-2533	17%
1 of 2	9%	2541-2544	9%
3 of 4	8%	2545-2547	9%
5 tot 10	7%	2548	13%
11 tot 20	9%	2551-2553	6%
21 of meer	7%	2554-2555	4%
		2561	11%
		2562	5%
		2563	4%
		2564	8%
		2565	9%
		2565-2566	4%
		2571-2574	18%
		2581-2583	4%
		2584	4%
		2585	8%
		2586-2587	5%
		2591-2593	8%
		2594-2598	6%

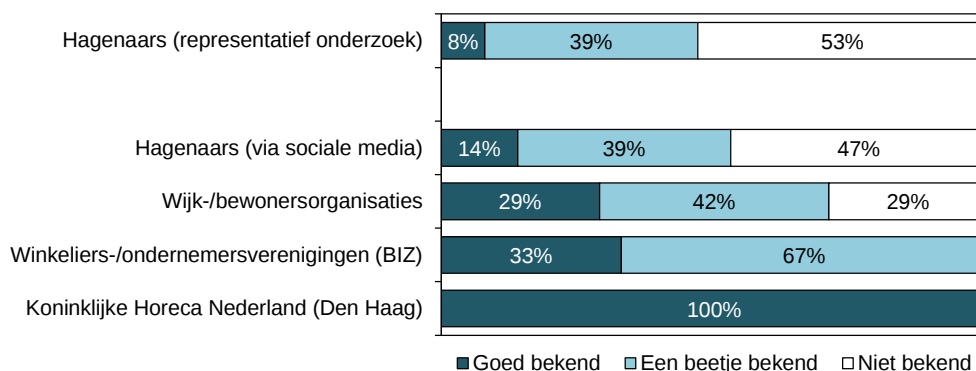
3. HUIDIG BELEID HAAGSE TERRASSEN

Terrassen worden belangrijk gevonden voor de levendigheid in en uitstraling van de stad. Ze moeten wel passen in de openbare ruimte. Dit wordt geregeld in het Haags Terrassenbeleid. Horecaondernemers met een terras op straat moeten aan regels voldoen om een vergunning te krijgen.

3.1 Bekendheid huidige regelgeving terrassen

De meeste bewoners- en ondernemersorganisaties zijn wel (deels) bekend met de regelgeving rond terrassen, de individuele Hagenaars veel minder.

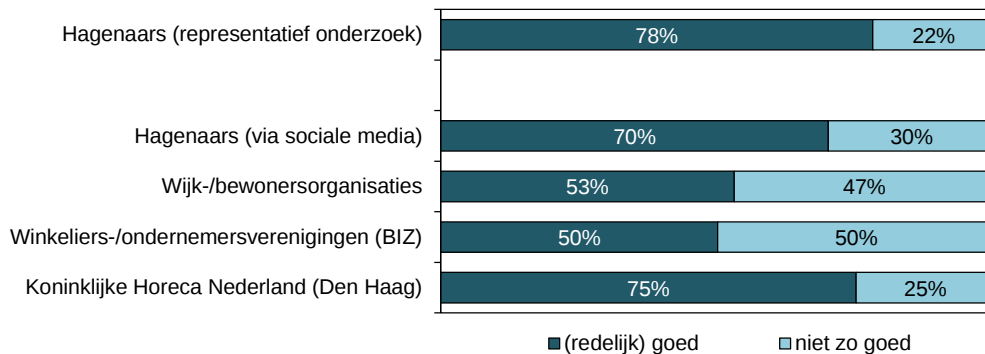
Grafiek 3.1: Bekendheid regelgeving rond terrassen

3.2 Beoordeling huidige regelgeving terrassen

Bijna acht op de tien respondenten vindt de huidige regels en mogelijkheden rondom terrassen (redelijk) goed, 22% vindt deze niet zo goed. De bewoners en ondernemersverenigingen zijn wat kritischer.

Grafiek 3.2a: Beoordeling huidige regels en mogelijkheden rondom terrassen

De respondenten hebben aangegeven wat ze goed en minder goed vinden aan de huidige regelgeving. Over het algemeen krijgt de huidige regelgeving bijval. De respondenten hebben de indruk dat het goed gaat met het beleid en de regelgeving en handhaving bijdraagt aan een gezelliger stad. Verbeter tips betreffen vooral het vasthouden aan een (blijvend) goede handhaving. Dit komt zowel de ruimte, de netheid als de uitstraling ten goede. Over of de regelgeving juist strenger of minder streng zou moeten worden, wordt verschillend gedacht. Zo wenst 5% van de respondenten meer regels en 5% minder regels.

Tabel 3.2b: Wat gaat er goed mbt de huidige regelgeving rond terrassen en wat kan beter

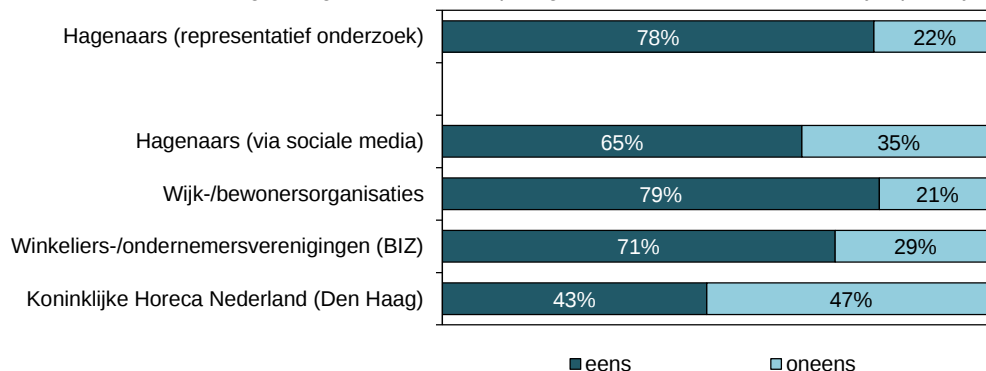
Positief	Verbeter tips
1. Indruk dat terrassenbeleid goed gaat in Den Haag (18%) 2. Dragen zorg dat terrassen onderhouden worden, uitstraling hebben (13%) 3. Controle op geluid, rook, andere overlast (10%) 4. Goed dat er beleid is/regels waarop op teruggevallen kan worden (9%) 5. Controle, handhaving, er wordt redelijk gehandhaafd (8%) 6. Stad wordt er gezelliger op (8%) 7. Stimuleren dat er voldoende terrassen mogelijk zijn (6%) 8. Oog voor uitbreiding, ruimhartig, verruiming terrassen (6%) 9. Duidelijk regelgeving, duidelijk regels afrastering (4%) 10. Zorgen dat er niet teveel komen (houden maat) (3%) 11. Letten op openingstijden (2%) 12. Letten op voetgangers, rolstoelers, ruimte (2%) <u>En verder:</u> ➢ Ze steunen de ondernemers (1%) ➢ Duidelijke terrasgebieden afgebakend (1%) ➢ Eenvoudig om terras aan te vragen (1%) ➢ Ze denken mee om terrassen mogelijk te maken (1%) ➢ Zomerterrassen op parkeerplaatsen (1%) ➢ Goed om bepaalde wijken te ontzien (0,5%) ➢ Er worden ook terrassen in wijken toestaan (0,5%) ➢ Niet te veel, niet te weinig, goede mix (0,5%)	Meer handhaving/controle ➢ Handhaven op terrassen die straat blokkeren (9%) ➢ In algemene zin meer handhaven, meer controleren (8%) ➢ Handhaven op netheid, uitstraling terrassen (6%) ➢ Handhaven controleren op geluidsnormen, geluidsoverlast (3%) ➢ Handhaven op sluitingstijden (2%) ➢ Controleer op hygiëne/rookverbod/gezond eten/alcoholgebr.(2%) Regelgeving ➢ Strenger, meer en duidelijker regels (5%) ➢ Minder streng, minder regels (5%) Beleidsopmerkingen/tips ➢ Ruimer beleid, meer terrassen ook in wijken (8%) ➢ Duidelijkheid, transparantie, eerlijkheid, regels voor ieder (5%) ➢ Langere openingstijden toestaan (4%) ➢ Rookbeleid, rookgebied, rookvrij, scheiding rokers/niet rokers (4%) ➢ Rekening houden met elkaar, respect, luisteren, praten (3%) ➢ Beter communicatie over de regels (2%) ➢ Niet ten koste van parkeerplaatsen (2%) ➢ Toestaan terrasverwarmers (2%) ➢ Discussie wel of geen terrassen in winter (2%) ➢ Regelgeving aangaande nette inrichting terrassen (1%) ➢ Duidelijker regels terrasafscheidings (1%) ➢ Meer vrijheid ondernemers (in alle redelijkheid) (1%) ➢ Kortere openingstijden in woongebieden (1%) ➢ Autoluwe omgeving naast terrassen (1%) ➢ Maken visie, wat is uitwerking op bewoners (1%) ➢ Terrassen beperkter in wijken, vooral in Centrum (1%) ➢ Terrassen terugdringen, minder vergunningen (1%) ➢ Terughoudend zijn met precario rechten (1%) ➢ Oog hebben voor verschillen kust, centrum en wijken (1%) ➢ Bewoners hebben zelf gekozen boven horeca te gaan wonen (1%) Aan horeca-eigenaren: Betere bediening op terrassen (1%), maximum prijzen (1%), gasten niet met ontbloot bovenlijf (0,5%)

3.3 Huidig uitgangspunt 1: Buitenterras mag niet volledig afgesloten worden

Vervolgens hebben de respondenten twee uitgangspunten beoordeeld die ten grondslag liggen aan het huidige Haags terrassenbeleid. Het eerste uitgangspunt luidt: “Om terrassen een onderdeel van de openbare ruimte te laten zijn, mag een buitenterras niet volledig afgesloten worden door parasols, hoge bloembakken, terraschotten of banken; terrasafscheidingsen mogen alleen haaks op de gevel staan, de voorkant moet altijd open blijven”.

Ruim driekwart van de Hagenaars is het eens met dit uitgangspunt: Ditzelfde percentage geldt zo ongeveer voor de bewoners- en de ondernemersverenigingen, de brancheorganisatie is kritischer.

Grafiek 3.3a: Een buitenterras mag niet volledig worden afgesloten door parasols, hoge bloembakken, terraschotten of banken; terrasafscheidingsen mogen alleen haaks op de gevel staan, de voorkant moet altijd open blijven

Respondenten kregen de mogelijkheid om een toelichting te geven. Bij deze vraag geven met name de mensen die het niet eens zijn met dit uitgangspunt een toelichting:

Tabel 3.3b: Toelichtingen bij: “Buitenterras mag niet volledig afgesloten worden”

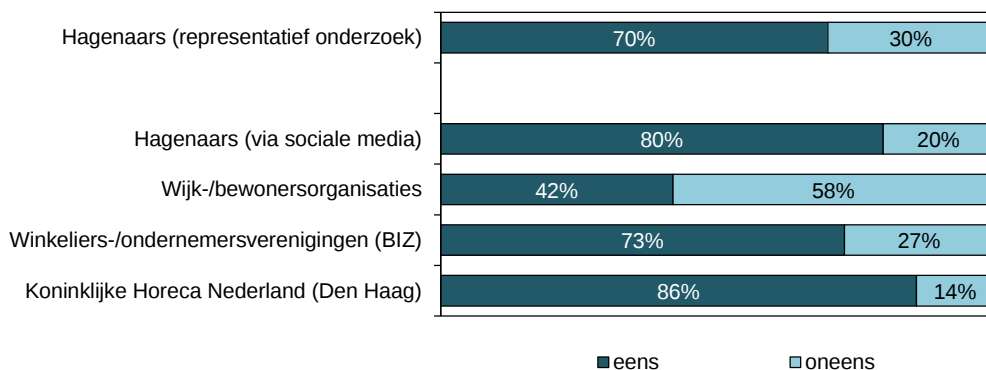
Hagenaars	Organisaties
Toelichtingen bij eens ➤ Eens met het beleid, dat uitbaters deze regels niet altijd naleven is een ander verhaal ➤ Prima, mits ook gekeken wordt naar breedte van de stoep, eventuele klachten van burens, of het er mooi en gezellig uit ziet, gelet wordt op geluidsoverlast ➤ Duidelijk en overzichtelijk, wat het terras is ➤ Geheel afgesloten geeft een gevoel van onveiligheid Toelichtingen bij oneens ➤ Wanneer er aan de straatkant de voorkant open moet blijven kan dat tot onveilige situaties leiden ➤ Als terrasbezoeker vind ik het prettig/veilig om afgeschermd te zitten zonder heen en weer lopend publiek ➤ Als voorkant open is, neemt terras bij drukte meer ruimte in ➤ Een volledig laag afgesloten terrein moet mogelijk zijn ➤ Juist fijn als terras afgeschermd is met terraschotten/ bloembakken, dat geeft rust en duidelijke afscheiding van terras ➤ Mag ook aan de voorkant gedeeltelijk dicht, geeft knus gevoel ➤ Staat netter als het wel is afgesloten ➤ Bij ons in de straat is dat wel zo en dat is juist heel fijn, dat je niet direct aan de drukke straat zit. Vind het juist prettig en heel veilig dat er een 'schot' zit tussen de drukke straat en de stoeltjes/ tafeltjes waar gezinnen met jonge kinderen op deze manier veilig kunnen zitten	Toelichtingen bij eens ➤ Terrasafscheidingsen die er zijn moeten beperkt en laag zijn; ➤ Maatwerk kan soms nodig zijn ivm bijzondere locatie. Bijvoorbeeld wind of ligging tov een drukke weg. Toelichtingen bij oneens ➤ Het beleid moet aangepast worden voor meer gezelligheid in de winkelstraten zoals de Gouverneurlaan e.d. ➤ Een terras is een onderdeel van het gezicht van een onderneming. Uit commerciële en concurrerende oogpunt kun je je voorstellen dat een afscheiding dan van belang is ➤ Er moet voor o.a. uitgaansgebieden, pleinen een ander uitgangspunt zijn mbt de ligging ➤ Onduidelijk wat eisen zijn voor terras, meerdere opvattingen. ➤ Haaks op de gevel niet altijd mogelijk of verstandig t.o.v. omgeving en belemmert soms natuurlijke loop passanten ➤ Juist in de wintermaanden moet er meer bescherming tegen de elementen komen. Wel tijdelijk!

3.4 Huidig uitgangspunt 2: Kleine terrassen direct aan gevel met vrije doorgang alleen melden

Het tweede uitgangspunt luidt: Kleine terrassen direct aan de gevel en met voldoende vrije doorgang voor voetgangers hoeven alleen te worden gemeld bij de gemeente. Hier hoeft geen vergunning meer voor te worden aangevraagd (*Deze regeling geldt alleen voor gewone straten, niet voor pleinen en promenadegebieden*).

Zeven op de tien Hagenaars is het eens met dit uitgangspunt. Bij dit punt zijn bewonersorganisaties terughoudender. Van de brancheorganisatie onderschrijft 86% van de (bestuurs)leden dit punt.

Grafiek 3.4a: Kleine terrassen direct aan de gevel en met voldoende vrije doorgang voor voetgangers hoeven alleen te worden gemeld bij de gemeente. Hier hoeft geen vergunning meer voor te worden aangevraagd

Respondenten kregen de mogelijkheid om een toelichting te geven. Ook hier zijn het met name de mensen die het oneens zijn met dit uitgangspunt die een toelichting geven.

Tabel 3.4b: Enkele toelichtingen betreffende: "Alleen melding nodig voor kleine terrassen direct aan gevel en met vrije doorgang"

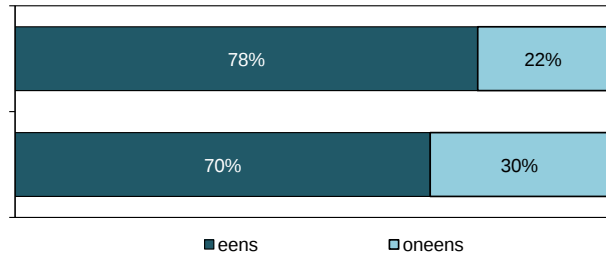
Hagenaars	Organisaties
Toelichtingen bij eens ➤ (Kleine) terrasjes zijn fijn voor het straatbeeld! ➤ Goed om eigenaren klein terras minder strenge regels opleggen ➤ Levendigheid is goed onderdeel van de wijk ➤ Als er genoeg vrije doorgang is, is er geen vergunning nodig ➤ De regels moeten wel praktisch blijven ➤ Eens, maar niet teveel terrasjes anders komen te weinig klanten Toelichtingen bij oneens ➤ Als vrijgelaten dan nemen ondernemers hele hand i.p.v. 1 vinger ➤ Met vergunning kan bij klachten gecontroleerd worden ➤ Bij kleine terrassen houdt men zich, hier in de buurt niet aan regels ➤ Zonder vergunning kunnen burgers vooraf geen bezwaar maken ➤ Voor alle terrassen hetzelfde beleid om gelijkheid te bereiken ➤ Er moet stok achter de deur blijven, minimale kwaliteit waarborgen ➤ Geen vergunning lijkt mij te gemakkelijk, tenzij ze worden gehouden aan heel strikte eisen. Bv. met een soort vergunning 'light'. Eenvoudig aan te vragen (melden), maar wel verbonden aan regels. ➤ Wat is 'voldoende vrije doorgang'. Dat kan vrij ruim worden geïnterpreteerd waardoor er juist onveilige situaties ontstaan. ➤ Gemeente moet toezicht houden om wildgroei te voorkomen ➤ Kleine terrassen breiden zich dikwijls ongemerkt uit en veroorzaken dan dat doorgang vermindert, voetgangers hebben het nakijken ➤ Kleine terrassen geven vaak meer overlast ➤ Interpretatie is te ruim, wat is voldoende vrije doorgang, de ene stoep is 50 cm de ander 4 meter en op een aantal stukken is er geen duidelijke stoep, wel met lijnen bijv een fietsstrook door voetgangersgebied, etc. indeling omgeving is variabel, de interpretatie van ondernemers zal ook variëteit in zitten. ➤ Als ik regels lees, vraag ik me af of er wel controle plaatsvindt	Toelichtingen bij eens ➤ Wel graag handhaving op hoeveel cm. de terrassen op de stoepen uit de gevel mogen staan ➤ Geen regels of soepele regels, zodat de drempel om een dergelijk investering te maken niet te hoog ligt voor ondernemer ➤ Het begrip 'voldoende vrije doorgang voor voetgangers' is nog wel een punt van discussie Toelichtingen bij oneens ➤ Verkeerssituatie kan specifiek zijn, toetsing gewenst ➤ Er wordt te weinig gehandhaafd, vaak te weinig ruimte voor voetgangers. Minstens 1,5 meter vrijhouden voor wandelwagens, scootmobiel ➤ Praktijk laat zien dat het zowel voor gebruiker als ondernemer lastig is zich te houden aan opstelling tafels/stoelen die mogen ➤ Klein terras blijft geen klein terras hebben we vaak gezien ➤ Ondernemers zijn creatief als het gaat om het vergroten van hun omzet en het is verstandig om aan belanghebbenden gelegenheid te geven om bezwaar te maken. Met alleen een melding staat de bewoner in de kou ➤ Terrassen alleen in winkelstraten, bij meldplicht alleen wordt er vaak niet aan de gestelde voorwaarden voldaan en blijft handhaving uit, dus wel vergunning nodig ➤ Terras in wijk geeft per definitie overlast, dus altijd vergunning aan vragen (ps. we zijn geen terrashaters) ➤ Alle terrassen, ook van de slager of de bakker moeten vergund worden. Voor iedereen zelfde regels, handhaving is ook lastig als er alleen meldingsplicht is en geen vergunningsplicht

3.5 Beoordeling huidige uitgangspunten naar doelgroep

In de vorige twee paragrafen hebben de respondenten de twee uitgangspunten beoordeeld die ten grondslag liggen aan het huidige Haags terrassenbeleid. Gemiddeld is circa driekwart van de respondenten het eens met de uitgangspunten. In deze paragraaf wordt gekeken of de weerstand groter is onder bepaalde doelgroepen/gebieden.

Grafiek 3.5a: Beoordeling twee van de huidige beleidsuitgangspunten

1. Om terrassen een onderdeel van de openbare ruimte te laten zijn, mag buitenterras niet volledig afgesloten worden door parasols, hoge bloembakken, terrasschotten of banken; terrasafscheidings mogen alleen haaks op gevel staan, voorkant moet open blijven
2. Kleine terrassen direct aan de gevel en met voldoende vrije doorgang voor voetgangers hoeven alleen te worden gemeld bij de gemeente. Hier hoeft geen vergunning meer voor te worden aangevraagd.

Onderstaande tabel laat de verschillen zien tussen de verschillende stadsdelen en buurten in de beoordeling van de twee uitgangspunten.

Tabel 3.5b: % Hagenaars dat het eens is met de twee beleidsuitgangspunten naar stadsdeel en postcodegebieden

	Uitgangspunt	
	1	2
Totaal representatief onderzoek	78%	70%
Stadsdeel		
Loosduinen	77%	74%
Escamp	70%	70%
Segbroek	78%	73%
Scheveningen	76%	71%
Centrum	78%	68%
Laak	76%	65%
Haagse Hout	79%	71%
Leidschenveen-Ypenburg	78%	76%
Onbekend	67%	74%
Aantal terrassen in de wijk		
1 of 2	66%	76%
3 of 4	74%	72%
5 tot 10	79%	68%
11 tot 20	80%	68%
21 of meer	70%	73%

Postcode	Uitgangspunt	
	1	2
2491-2493	76%	76%
2494-2498	81%	76%
2511	79%	62%
2512	73%	75%
2513	77%	64%
2514	85%	75%
2515	82%	75%
2517	85%	72%
2518	83%	59%
2521-2526 (+2516)	78%	68%
2531-2533	60%	72%
2541-2544	76%	73%
2545-2547	70%	75%
2548	66%	75%
2551-2553	75%	73%
2554-2555	85%	76%
2561	75%	68%
2562	71%	77%
2563	81%	84%
2564	79%	66%
2565	87%	71%
2565-2566	64%	70%
2571-2574	73%	65%
2581-2583	70%	76%
2584	73%	64%
2585	63%	69%
2586-2587	74%	76%
2591-2593	77%	75%
2594-2598	83%	66%

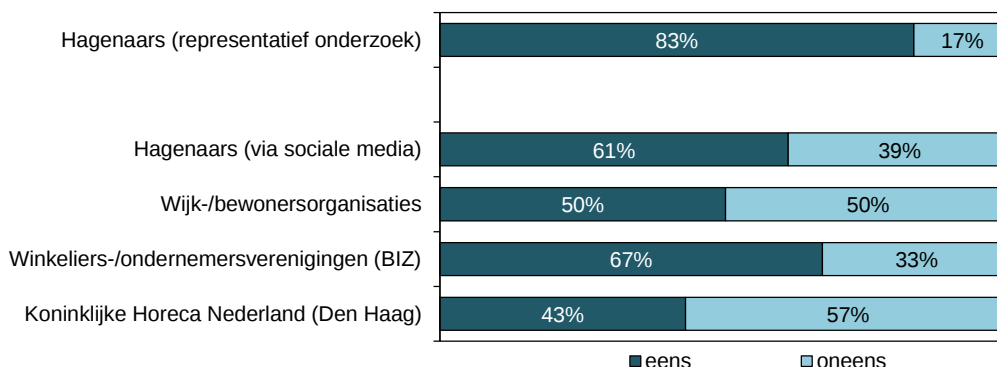
4. MEEDENKEN OVER VIER UITGANGSPUNTEN TOEKOMSTIG BELEID

4.1 Toekomstig uitgangspunt 1: Terrasafscheidingsen

Het eerste uitgangspunt luidt als volgt: Terrasafscheidingsen parallel aan de gevel worden toegestaan, ze beslaan maximaal de helft van de breedte van het terras, zijn maximaal 1,50 hoog en volledig transparant. Voor terrasafscheidingsen haaks op de gevel geldt dat terrasschotten maximaal 1,80 m hoog mogen zijn en vanaf één meter transparant moeten zijn.

Dit is de enige stelling waar de Hagenaars in het representatieve onderzoek het duidelijker mee eens zijn dan de overige doelgroepen.

Grafiek 4.1a: Terrasafscheidingsen parallel aan de gevel worden toegestaan, ze beslaan maximaal de helft van de breedte van het terras, zijn maximaal 1,50 hoog en volledig transparant. Voor terrasafscheidingsen haaks op de gevel geldt dat terrasschotten maximaal 1,80 m hoog mogen zijn en vanaf één meter transparant moeten zijn.

Onderstaand spontaan gegeven toelichtingen.

Tabel 4.1b: Toelichtingen betreffende toekomstig uitgangspunt 1: Terrasafscheidingsen

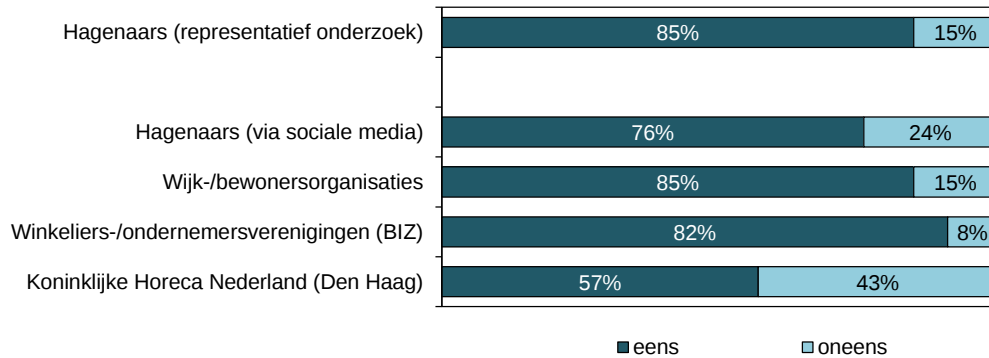
Hagenaars	Organisaties
Toelichtingen bij eens ➤ Beleid is prima ➤ Klinkt goed, al is het lastig om dit als burger te beoordelen	Toelichtingen bij eens ➤ Een logische en goede richtlijn
Toelichtingen bij oneens ➤ Terrasafscheidingsen (schotten) zijn niet altijd mooi, graag inzetten op groene afscheidingsen (past ook bij groen en duurzaamheid) ➤ Terrasjes moeten open zijn, zo weinig mogelijk afscheiding. Niets bloembakken of schotten, onhandig voor mensen met rollators ➤ Terrasschoten van 1.80 m zijn behoorlijk hoog, een 1 meter hoge plantenbak voldoet toch ook? ➤ Alleen haaks op gevel schotten van max 1,5 m. hoog. Voor pleinen en boulevard ruimere voorwaarden voor schotten ➤ Wat is het risico op veelvuldig gebruik van plastic of glasschermen? Stoot af en is niet gastvrij; verhoogd gevoel van separatie en afscheiden van openbaar gebied; de regel: natuurlijke materialen was altijd heel sterk, mits hoogwaardig uitgevoerd ➤ De hoge (120cm of hoger) terrasafscheidingsen blokkeren het straatbeeld en gaan tegen een vrij en open straatbeeld in. Afscheidingsen zouden beslist niet hoger dan 100cm mogen zijn ➤ Nuancering is op z'n plaats. Eens dat terrassen in principe voor de gevel moeten zijn. Afwijkingsmogelijkheden wel duidelijk formuleren en dienen vergunning plichtig te zijn; zodat burenbelanghebbendenbezwaar kunnen aantekenen ➤ Het moet vooral in de kleinere winkelstraten niet dicht gebouwd worden. Juist het open karakter, dat je er makkelijk langs kan maar toch mogelijkheid is voor aankleding houdt het gezellig ➤ Keuze waarom het doorzichtig moet zijn vind ik ongezeellig en esthetisch te wensen over laten voor het straatbeeld. Het zou bijvoorbeeld ook een heg kunnen zijn.	Toelichtingen bij oneens ➤ Geen afscheiding parallel aan de gevel en haaks op de gevel maximaal 1 meter, het blijft openbare ruimte ➤ Geen hokvorming ➤ Voor uitgaansgebieden zoals de Grote Markt, Het Plein en de Plaats maatwerk mbt afscheidingsen ➤ Een terrasafscheiding parallel aan de gevel lijkt onwenselijk, dan creëer je terrasbakken. Een afscheiding parallel aan de gevel kan alleen als hiermee een scheiding wordt bedoeld tussen de rijbaan en de terrasbak uit het oogpunt van veiligheid ➤ Onwenselijk is het blokkeren van doorloop en zichtlijnen en het maximale gevoel van transparantie als je op de stoep loopt. Geen terrasschotten haaks op gevel en ook geen scheidingswanden (transparant of niet) aan voetgangerszijde van parkeervak ➤ Max. 1,80 m hoog is wel hoog. Laat ze tot 1,20 m, en dan hoeven ze niet transparant te zijn. Is minder druk in straatbeeld dan bij hoogte van 1,80 m en toch afscheiding genoeg ➤ Wij zijn geen voorstander van terrasafscheidingsen parallel aan de gevel omdat dit terrassen teveel afsluit van openbare ruimte ➤ 1.80 is te laag, moet naar 2.20; 1.50 is te laag moet naar 2m ➤ De 1.80m moet doorgetrokken kunnen worden naar een bestaande zonwering om winterterrassen werkbaar te maken

4.2 Toekomstig uitgangspunt 2: Recht voor de eigen gevel

Het tweede uitgangspunt luidt als volgt: Het uitgangspunt ‘recht voor de eigen gevel’ blijft in principe in stand. Onder strikte voorwaarden kan hiervan afgeweken worden, wel wordt er extra getoetst en geldt een vergunningstermijn van één jaar.

Een ruime meerderheid van rond de 80% is het eens met dit uitgangspunt. Alleen de meningen binnen de brancheorganisatie Koninklijke Horeca Nederland Den Haag liggen wat verdeelder.

Grafiek 4.2a: Het uitgangspunt ‘recht voor de eigen gevel’ blijft in principe in stand. Onder strikte voorwaarden kan hiervan afgeweken worden, wel wordt er extra getoetst en geldt een vergunningstermijn van één jaar

Voor wat betreft dit uitgangspunt worden relatief de minste toelichtingen gegeven. Onderstaande tabel geeft twee discussiepunten: hoe strak is de regel “voor de eigen gevel”, en is een vergunningstermijn van 1 jaar de juiste keuze?

Tabel 4.2b: Toelichtingen betreffende toekomstig uitgangspunt 2: Recht voor de eigen gevel

Flexibiliteit bij recht voor gevel

- Strakker: uitsluitend voor eigen gevel, geen uitzonderingen;
- Minder strak: bij een terras langs de straatkant moet verboden worden om harder dan stapvoets te rijden (en de straat wordt hier ook op ingericht)
- Er mag flexibeler worden om gegaan met terrassen die niet recht voor eigen gevel staan. Dit biedt op zoveel plekken namelijk veel kansen voor extra gezelligheid en sfeer. Voor eigen gevel is eigenlijk heel ouderwets...
- hiervan moet makkelijker kunnen worden afgeweken in speciale gevallen
- Geef meer ruimte aan de ondernemers. Het leidt tot chaos in bepaalde straatjes en dat heeft charme. Want dat mist echt in een aantal straten in Den Haag

Vergunning van 1 jaar

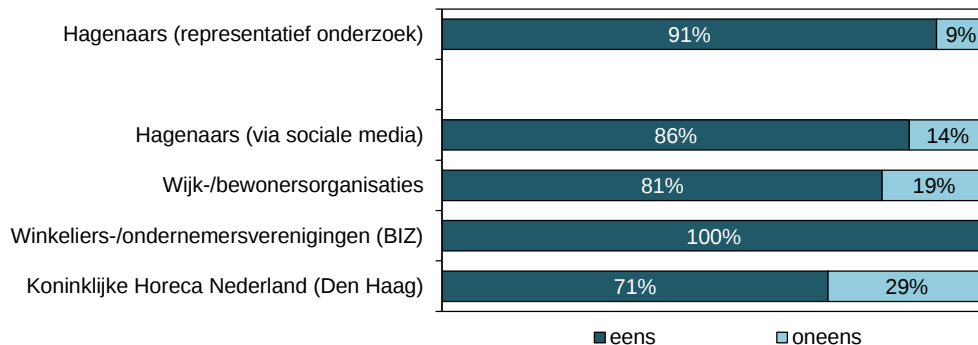
- Te lang: vergunning voor 1 jaar is te lang wanneer snel duidelijk wordt dat de situatie niet ideaal blijkt, om het netjes te zeggen.
- Te kort: een vergunning voor 1 jaar lijkt mij vanwege onzekerheid en terug verdienen mogelijkheid niet wenselijk; een vergunning voor een jaar lijkt wat kort. Denk dat het veel onzekerheid kan brengen voor een ondernemer, zeker voor de kleine ondernemer. Tijdsduur van 5 jaar ipv 1 jaar, anders geeft het onnodige rompslomp voor de ondernemers
- Waarom elk jaar opnieuw vergunning aanvragen?

4.3 Toekomstig uitgangspunt 3: Terraspleinen

Het derde uitgangspunt luidt als volgt: Op een aantal pleinen is sprake van een aaneengesloten terraszone. De terrassen zijn hier visueel dominant en van essentieel belang voor de uitstraling en levendigheid van deze pleinen. Voor een aantal **terraspleinen** (Plein, Plaats, Grote Markt, Anna Paulownaplein, Kurhausplein, Driehoekjes, Visbanken, Rabbijn Maarssenplein, Stationsweg tussen Oranjelaan en Stationsplein) komt een speciale regeling gericht op aaneengesloten terrassen.

Dit uitgangspunt wordt door alle groepen in grote meerderheid onderschreven.

Grafiek 4.3a: Op een aantal pleinen is sprake van een aaneengesloten terraszone. De terrassen zijn hier visueel dominant en van essentieel belang voor de uitstraling en levendigheid van deze pleinen. Voor een aantal **terraspleinen** (Plein, Plaats, Grote Markt, Anna Paulownaplein, Kurhausplein, Driehoekjes, Visbanken, Rabbijn Maarssenplein, Stationsweg tussen Oranjelaan en Stationsplein) komt een speciale regeling gericht op aaneengesloten terrassen

Hieronder een samenvatting van de spontaan gegeven toelichtingen, die de meningen van zowel de mensen die eens zijn als oneens zijn met het uitgangspunten verwoorden.

Tabel 4.3b: Toelichtingen betreffende toekomstig uitgangspunt 3: Terraspleinen

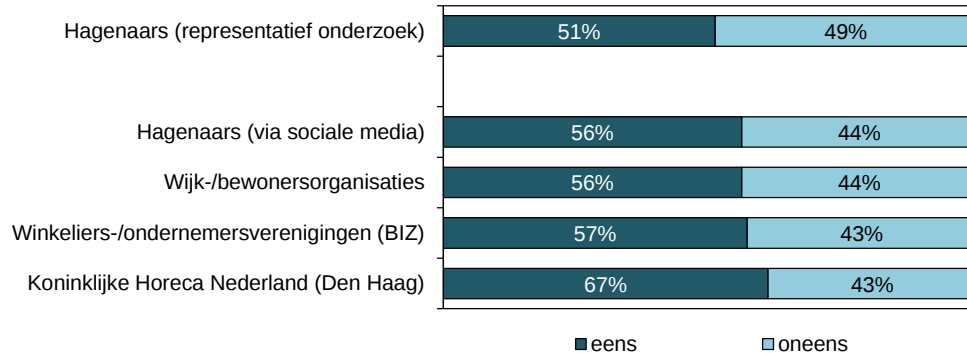
Toelichtingen mbt eens	
➤	Goed dat pleinen aparte regeling krijgen. Pleinenterrassen zijn essentieel voor de stad en het visite kaartje voor gasten. Van meer aaneengesloten terrassen op de pleinen, geniet iedereen geniet daarvan.
➤	Gezamenlijke afspraken over aankleding, inrichting, uitstraling en geen tussenschotten.
➤	Een rond plein geeft sowieso gevelproblemen voor een bedrijf dat geen horeca is
➤	Ook andere ideeën: bv. terraszone van Prins Hendrikplein of kade tussen Piet Heinplein en De Ruijterstraat. Het stopt sluipverkeer en is gezelliger.
➤	Eens, maar ook denken aan grenzen: bv. op het Plein heb je het hele jaar terrassen en deze beïnvloeden de sfeer en de architectuur. En grote terraszones zoals het Plein en de Grote Markt ook strenger toetsen. Het zijn plekken die meer omzet draaien en dus ook een hogere kwaliteit terras zouden kunnen leveren. Dit is geen excuus voor wild groei aan, parasols en windschermen.
➤	Ook voordelen aan plekken die 'gezonde' en 'milieuvriendelijke' maatregelen treffen.
Toelichting mbt oneens	
Minder volbouwen	
➤	Niet eens dat aaneengesloten terrassen op pleinen van essentieel belang zijn voor de uitstraling en levendigheid. Waarom moeten terrassen dominant zijn? Pleinen zijn soms gemerkt als groenbestemming. Bomen en wat bankjes zijn ook fijn. Denk aan het belang van welzijn en het kunnen zitten in een groene omgeving tijdens de hitte in de zomer, bijvoorbeeld!
➤	Ben tegen terrassenbeleid voor pleinen. Grote Markt is te dominant, te zeer vercommercialisering van de buitenruimte. Terughoudendheid is op zijn plaats. Geen Rembrandtplein of Leidseplein in Den Haag aub.
➤	Pleinen hebben ook functies als doorgang, groen, spelen en niet alleen horeca. Horeca blokkeert vaak de toegang tot het plein. Ik denk dat het voller zou zijn als deze niet in de weg zouden zitten.
➤	Oneens dat terrassen bijdragen aan de uitstraling van het plein. Niet elk vrij plekje op een plein hoeft een commercieel terras zijn. De stad behoort ons allemaal. Mooie pleinen niet overwoekeren met terrassen.
Regelgeving	
➤	Laat de pleinen zoals ze zijn, ga niet te moeilijk doen om horeca op pleinen nog meer regels op te leggen
➤	Geen verschillen tussen de horecalocaties (de een mag alles en de ander niks)
➤	De verschillende genoemde pleinen zijn niet met elkaar te vergelijken; bij Kurhausplein bijvoorbeeld zijn aangesloten terrassen minder wenselijk en minder van toepassing (omdat het in feite geen eiland terrassen zijn);
➤	Te veel regelgeving voor eiland-terrasen is niet goed en zorgt er voor dat ondernemers te veel beperkt worden in verzorgen van creatieve invulling ten einde de wens van de steeds veranderende gast te kunnen blijven bedienen (concreet: het moet wel mogelijk blijven om te spelen met meubels, stoelen, banken, etc. etc.)
➤	Er staat dat er een speciale regeling komt. Er staat alleen nergens wat deze speciale regeling precies inhoudt of überhaupt over gaat. Zolang de speciale regeling er niet bij staat kan ik ook niets vinden.

4.4 Toekomstig uitgangspunt 4: Parkeerplaatsterrassen in straten hoofdwinkelstructuur

Het vierde uitgangspunt luidt als volgt: Parkeerplaatsterrassen in de straten van de hoofdwinkelstructuur en de Haagse grachten mogen van 1 maart tot en met 31 oktober, maar zijn in de winter altijd weg. Parkeerplaatsterrassen in de hoofdwinkelstructuur en langs de Haagse grachten worden niet meer getoetst op trottoirbreedte of parkeerdruk.

De meningen over dit uitgangspunt zijn bij de organisaties partijen en de Hagenaars verdeeld. Globaal de helft van de respondenten is het ermee eens en de helft oneens.

Grafiek 4.4a: Parkeerplaatsterrassen in de straten van de hoofdwinkelstructuur en de Haagse grachten mogen van 1 maart t/m 31 oktober, maar zijn in de winter altijd weg. Deze terrassen worden niet meer getoetst op trottoirbreedte of parkeerdruk

Hieronder de toelichtingen van de mensen die het eens, dan wel oneens zijn met het uitgangspunt.

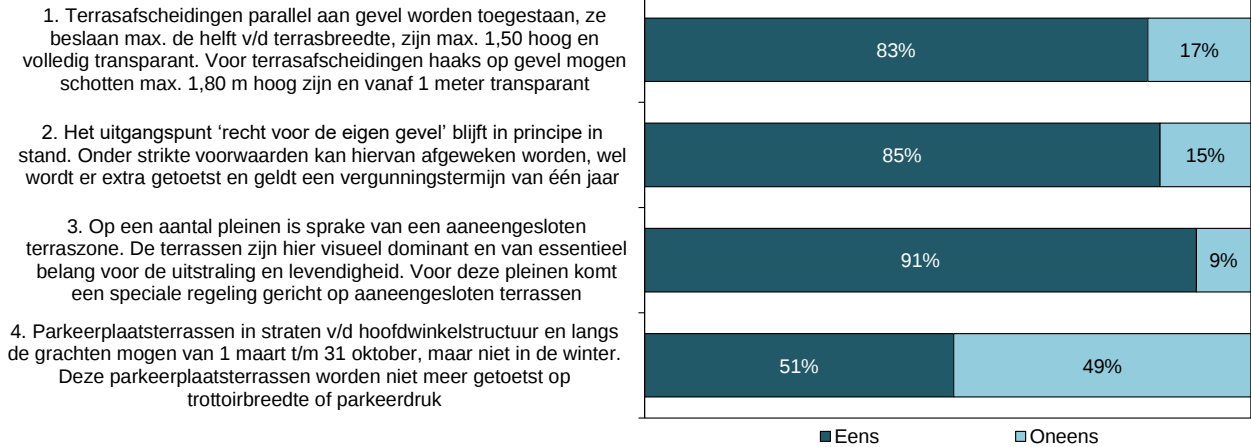
Tabel 4.4b: Toelichtingen toekomstig uitgangspunt 4: Parkeerplaatsterrassen in straten hoofdwinkelstructuur/grachten

Toelichtingen van mensen die eens zijn met stelling	Toelichtingen van mensen die het oneens zijn met stelling
➤ Parkeer terrassen in de straat altijd gezellig ○ Geeft sfeer in de wijk, zeker in de zomer, versterkt buurtgevoel ○ Parkeerterrassen maken de stad levendiger. ○ Sfeer staat boven parkeren, goede volgorde: Eerst nadenken over sfeervolle wijk, mobiliteit en parkeren daaraan aanpassen (garages aan rand van wijk/stad) ➤ Mag ook het gehele jaar, waarom in de winter weg, ook in winter toestaan. ➤ Geef ruimte/steun aan ondernemers ○ Parkeerplaats terrassen zijn een goede kans voor kleine ondernemers met weinig ruimte. Parkeerplaatsen zijn belangrijk maar daar kan de gemeente vast wel andere plaatsen voor inrichten! ○ Geef meer ruimte aan de ondernemers. Het leidt tot chaos in bepaalde straatjes en dat heeft charme. Want dat mist echt in een aantal straten in Den Haag ○ Maak het mogelijk dat er veel terrassen zijn die voor iedereen toegankelijk en veilig zijn en waar je een lekker drankje of hapje kunt drinken. De haagse terrassen zijn sfeervol en gelukkig niet overvol, laten we dat vooral bewaren ○ Laat voor de ondernemers die dat willen die terrassen gewoon permanent staan, dan hebben ze ook de kans een terras "eigen te maken" ○ Wanneer parkeerplaatsterrassen elke winter afgebroken moeten worden, kost dit de onderneming veel geld. Ook moeten ze opslag regelen voor de constructie en het meubilair. Betalen zij wel voor een heel jaar of alleen een deel? ➤ Meer autovrije zones, zeker in winkelgebieden, zones waar je auto weer en ruimte maakt voor een gezellige sfeer ➤ En verder: ○ Parkeerplaatsterrassen vlak bij de hoofdwinkelstructuur moeten ook mogelijk zijn ○ Eens, maar wel handhaven op geluidsoverlast en andere overlast ○ Niet alleen luisteren naar klagende buurtbewoners	➤ Zeker rekening houden met parkeerdruk: ○ groot issue in Den Haag, is in het centrum parkeerdruk hoog, mag niet ten koste gaan van parkeerplaatsen, er worden al veel parkeerplaatsen opgeofferd (vuilnis, elektrisch, invalide, herinrichting straat), afweging maken waarbij autobezitters niet op achteruit gaan, je zoekt vaak 10 minuten naar parkeerplek ➤ Blijvende controle op breedte trottoir is nodig ○ Invaliden, voetgangers, kindervagens, rollators, scootobielen en hulpdiensten moeten er langs kunnen ○ Sommige trottoirs zijn al erg smal, ook zonder terras ○ Terrassen liggen soms aan (drukke) wegen. Autoverkeer rond stoep moet max. 15km mogen rijden (bij uitwijken) ○ Het is onwenselijk dat terrassen in hoofdwinkel-structuur en langs grachten niet meer worden getoetst ➤ Teveel vrijheid aan ondernemers is niet goed ○ Onduidelijkheid schept overlast, regelgeving duidelijkheid ○ Regelgeving zorgt dat het netjes blijft, niet over grenzen ○ In smalle en drukke straten moet juist beter worden gelet op naleving regels voor (parkeerplaats)terrassen ○ Gaat ten koste van de omwonenden ○ Geen beleid geeft wildgroei aan dit soort terrassen ➤ Parkeerplaatsterras altijd pas na overleg met de buurt bewoners ○ Samen afspraken maken over parkeerplaatsen, geluid, sluitingstijd, mogelijkheden ○ Graag rust in de avond voor omwonenden. ○ burger wordt de dupe van gebruik parkeerplaatsen ➤ Waarom in de winter geen parkeerplaatsterrassen ○ Waarom terrassen niet hele jaar open met 1 toets moment ○ Waarom geen terrasverwarming, geeft uitstraling en sfeer ○ Waar zou een terras niet het hele jaar door kunnen? ○ Als ondernemers energie steken in terras ook in winter ➤ Parkeerplaats terras allen in de zomervakantie ○ 1 maart tot 31 oktober is te lang ➤ Parkeerplaatsterras geeft rommelig straatbeeld ○ Omdat terras maar voor een paar maanden geldt neergezet, worden goedkope materialen gebruikt ○ creëert wildgroei en rommelig straatbeeld ➤ De situatie verschilt per wijk, per straat ○ In sommige wijken niet wenselijk, in andere wijken kansrijk ○ De vraag of elke winkelstraat terrasgebied moet zijn

4.5 Beoordeling toekomstige uitgangspunten naar doelgroep

In de vorige paragrafen hebben de respondenten een oordeel gegeven over vier uitgangspunten voor het toekomstig terrassenbeleid. Samenvattend worden drie van de vier uitgangspunten in grote mate omarmd. Over het uitgangspunt van de parkeerplaatsterrassen zijn de meningen verdeeld.

Grafiek 4.5a: Beoordeling vier toekomstige beleidsuitgangspunten

Onderstaande tabel laat de verschillen zien tussen de verschillende stadsdelen en buurten in de beoordeling van de verschillende uitgangspunten. Vrijwel alle reacties geven dezelfde richting,

Tabel 4.5b: % Hagenaars dat eens is met de vier toekomstig uitgangspunten naar stadsdeel en postcodegebieden

	Uitgangspunten			
	1	2	3	4
Totaal	83%	85%	91%	51%
Stadsdeel				
Loosduinen	98%	87%	98%	57%
Escamp	88%	89%	92%	57%
Segbroek	82%	85%	91%	54%
Scheveningen	76%	86%	93%	51%
Centrum	70%	85%	91%	50%
Laak	87%	86%	89%	47%
Haagse Hout	79%	84%	89%	50%
Leidschenveen-Ypenburg	95%	96%	90%	64%
Onbekend	76%	77%	82%	53%
Aantal terrassen in de wijk				
1 of 2	82%	84%	90%	54%
3 of 4	82%	84%	88%	58%
5 tot 10	83%	86%	92%	52%
11 tot 20	73%	85%	91%	49%
21 of meer	78%	86%	90%	52%
Postcode				
2491-2493	92%	89%	80%	65%
2494-2498	98%	99%	97%	65%
2511	77%	88%	93%	48%
2512	65%	78%	83%	56%
2513	70%	83%	96%	45%
2514	77%	90%	91%	49%
2515	73%	86%	93%	60%
2517	89%	92%	91%	56%
2518	63%	86%	90%	45%
2521-2526 (incl. 2516)	88%	86%	91%	47%
2531-2533	68%	90%	82%	60%
2541-2544	90%	93%	95%	52%
2545-2547	96%	87%	91%	70%
2548	98%	88%	93%	55%
2551-2553	96%	85%	99%	50%
2554-2555	98%	93%	99%	73%
2561	54%	72%	89%	44%
2562	74%	77%	88%	61%
2563	98%	88%	89%	52%
2564	85%	82%	90%	53%
2565	71%	90%	94%	61%
2565-2566	83%	92%	98%	42%
2571-2574	74%	90%	92%	48%
2581-2583	77%	89%	98%	48%
2584	98%	90%	91%	51%
2585	71%	62%	89%	49%
2586-2587	61%	90%	93%	49%
2591-2593	90%	82%	90%	58%
2594-2598	65%	85%	88%	40%

5. MEEDENKEN MET TOEKOMSTIG BELEID

Tijdens de behandeling van de uitgangspunten geven de respondenten veel toelichtingen die in algemene zin richting kunnen geven aan het beleid. Ofschoon veel respondenten verschillend denken, geeft onderstaande tabel ook voldoende ideeën voor een gezamenlijke balans.

Tabel 5: Toelichtingen/citaten van respondenten mbt de uitgangspunten

Belang van regelgeving en handhaving	Ruimer of minder ruim beleid
➤ Gemeente heeft de lead, stelt vergunningen en regels op, het mag niet uit de hand lopen. Terrassen daarom altijd vergunnen, toetsen, toezicht en handhaven ➤ Vrijheid prima maar controle noodzakelijk, ondernemers zoeken altijd de grenzen op ➤ Zorgen voor duidelijke en eerlijke regels, iedereen gelijke rechten ➤ Meer toetsen, handhaven, ongeacht wijk, gelegenheid, zet boa in, streng blijven toetsen; controle naleving is evident ➤ Terrassen toetsen op gevaarlijke situaties, ruimte voor voetgangers/invaliden, parkeerproblemen, overlast, verkeersveiligheid. Afmetingen minder belangrijk dan overlast ➤ Om het voor de burger makkelijker te maken om bezwaar aan te tekenen indien niet aan de regels wordt voldaan, zou elk terras aan vergunning moeten voldoen. ➤ Maatwerk, per wijk/straat apart bekijken. Elke straat/wijk/locatie kent eigen afwegingen. Soms kan iets in zijstraat wel en in hoofdstraat niet. Iedere zaak is anders, dus probeer er samen uit te komen ➤ Meerjarige vergunningen, zodat ondernemers hun beleid erop kunnen aanpassen, en kunnen investeren in iets mooi's. Door meer vrijheid te geven en de ondernemer zelf te laten besluiten of hij/zij wel of niet het hele jaar het terras benut maakt het ook interessanter om te investeren in een hoogwaardige constructie En verder ➤ Alleen regelgeving als er gehandhaafd kan worden. ➤ Huidig beleid is niet op bewoner, maar consument gericht, beleid niet alleen richten op ondernemers ➤ Goed dat het huidige terrassen beleid opnieuw tegen het licht is gehouden en bekeken wat den Haag kan gebruiken en nodig heeft ➤ Samenhang van rechten en plichten. Ondernemers wijzen op hun verantwoordelijkheid. De horecaondernemers met terrassen zouden meer met elkaar kunnen samenwerken qua netheid. Terras is goedkope manier van verkoopmeters. Dit geeft verplichtingen om rekening te houden met passanten, luchtjes en geluid ➤ Mening over hoogte en breedte v/d terrasafscheidings per geval anders. Vaste maten kan oneerlijk uitpakken voor diverse horeca ➤ Leefbaarheid, geluidsoverlast netheid veiligheid (zicht voor passanten) past het terras in de omgeving, wat zijn de gevolgen per individueel terras? Mag een terras de nacht door gebruikt worden? ➤ Waarom iets veranderen, het is goed zoals het is	Gebalanceerd beleid ➤ Zoek naar balans tussen minder overheid, opgewarmde klimaat, groen, duurzaamheid en ondernemerskansen ➤ Overleggen met elkaar, samen tot nieuw beleid komen, gezamenlijke afspraken, minder opleggen, gezamenlijk maken van samenhangende structuur van regels. Regel niet alles dicht. Praat met elkaar. Soms is een uitzondering, juist een oplossing maar kan dat niet omdat het niet 'mag.' ➤ Zorgen dat er richtlijnen zijn, en letten op lokale omstandigheden. Handelen naar (positieve) geest, niet strikt naar letter ➤ Overleg bewoners en ondernemers. De publieke ruimte moet kunnen functioneren. Soms flexibel omgaan met regels. Samen sfeer neerzetten in overleg en tolerantie. ➤ Horeca ondernemers hebben een belang bij lobby voor meer terras, leefbaarheid. Bij de directe omgeving zijn bewoners en ondernemers betrokken. Een goede balans is noodzakelijk; ➤ Op sociale media reageren vaak jongere extraverte mensen die pro-terrasuitbreiding zijn. Dit terwijl er ook veel introverte mensen in de stad wonen (zoals ikzelf ook), die teveel uitbreiding van drukte op steeds meer plaatsen niet altijd fijn vinden. Die mensen hoor je alleen vaak niet, en als ze hun mond open doen worden ze snel moeilijk/saai genoemd. Ruimer ➤ Ruimer terrassenbeleid, meer terrassen mogelijk maken ➤ Nu te strenge regels, graag simpeler, eenvoudiger, minder regels, er losser mee omgaan, geef ondernemers de kans ➤ Terrassen zijn goed voor de buurt en de regels zouden versoepeld moeten worden. Ook tot 01:00 open blijven als de terrassen niet omringd zijn door bewoonde huizen. ➤ Als terrassen niet hinderen niet teveel regels aanhangen Minder ruim ➤ Juist minder terrassen, niet te commercieel denken. ➤ Mensen met kleine portemonnee moeten ook bankjes hebben om eigen meegenomen consumptie te nuttigen ➤ Zorg als gemeente voor open ruimte, niet alles volproppen ➤ Je ziet in sommige straten door de terrassen de open ruimte niet meer; Waar ligt de grens wat acceptabel is in DH ?
En enkele losse gedachten (citaten) ➤ Terrassen zijn de huiskamers van de stad, of althans de zonnige voortuinen van de stad echt een plek waar de uitbaters ook best hun creativiteit een beetje moeten kunnen laten gaan. ➤ Beleid afhankelijk van de situatie en locatie. Waarom alle regels vrijwel gelijk voor iedereen? Waarom geen terras bij de Franse Kerk voor Lunchroom in de Molenstraat de gehele winter? Waarom scheurende fietsers over de (voormalige statige) wandelpromenade (vh Paleispromenade) langs de voetgangers en langs de terrassen van de Plaats? ➤ Op toeristische plekken is het mooi als terrassen bij omgeving passen, verder meer creatieve inbreng van ondernemer. ➤ Ideeën voor toekomstige terrassen: Groen leidend (en dus belangrijker dan parkeren); Natuurlijke en duurzame materialen ➤ Terrassen zouden niet de enige plek in een plein waar men kan zitten. Bijvoorbeeld op Plein kan men alleen zitten als hij/haar ergens consumeert. Maar de stad is van ons allemaal, waarom kan ik als burger niet op Plein zitten zonder iets te moeten consumeren? ➤ Terrassen uitbreiden op specifieke locaties zoals winkelstraat bij Spui en dakparken combineren met dat terrassen in binnenstad. ➤ De boetes mogen lager, de gemeente moet horeca, gezelligheid en saamhorigheid juist steunen, niet demotiveren. ➤ Op andere pleinen in de stad is ook meer gericht terrassenbeleid nodig met wellicht normering (tot x% beslag openbare ruimte). Nu niet eenduidig geregeld en leidt tot processen en procedures ➤ Vervang parkeerplaatsen in het centrum door bredere fietspaden en voetpaden aaneengesloten met terrasjes. Autoluw maken ! ➤ Balens vinden tussen parkeerdrukke mbt parkeerplaatsterrassen. Obstructie is voor beide (autobestuurders en terrasgangers) niet fijn.	

Bijlage: Vragenlijst Haags Terrassenbeleid 2020

Den Haag kent ruim 1.150 horecagelegenheden met (soms) een buitenterras. Terrassen op straat kom je overal tegen: in de stad, aan het strand maar er zijn ook terrassen in de wijken. Met deze vragenlijst willen we inzicht krijgen in de mening van U als Hagenaar over de Haagse terrassen.

1. **Hoeveel horecazaken met terrassen op straat zijn er (ongeveer) in uw wijk (gemiddeld in periode maart tot en met oktober)?**

- ☐ 1-2
☐ 3-5
☐ 6-10
☐ 11-20
☐ 21 of meer

2. **Vindt u dit soort terrassen in het algemeen een verrijking voor de openbare ruimte?**

- ☐ Ja zeker
☐ Redelijk
☐ Niet zo
☐ Helemaal niet
☐ Weet niet

3. **Als u denkt aan deze terrassen, wat spreekt u dan erg aan, en wat zou beter kunnen?**

Goed gaat:
Beter kan:

4. **Wilt u de terrassen in uw wijk beoordelen op de volgende 2 aspecten?**

	Prima/ voldoende	Kan beter	Niet goed/ onvoldoende	Weet niet
a) De mate waarin terrassen in de directe omgeving rekening houden met de belangen van wandelaars, bewoners en andere winkels	☐	☐	☐	☐
b) De mate waarin terrassen in de directe omgeving een nette uitstraling hebben (meubilair, terrasafscheidings, netheid, etc)	☐	☐	☐	☐
Wilt u dit toelichten?				

Huidig beleid

Terrassen worden belangrijk gevonden voor de levendigheid in en uitstraling van de stad. Ze moeten wel passen in de openbare ruimte. Dit wordt geregeld in het Haags Terrassenbeleid. Horecaondernemers met een terras op straat moeten aan regels voldoen om een vergunning te krijgen.

5. **Bent u bekend met de regelgeving rond terrassen?**

- ☐ Goed bekend
☐ Een beetje bekend
☐ Niet bekend

6. **Wat vindt u van de huidige regels en mogelijkheden rondom terrassen?**

- ☐ Goed
☐ Redelijk
☐ Niet zo goed
☐ Helemaal niet goed
☐ Weet niet

7. **Wat vindt u goed aan het terrassenbeleid en wat zou beter kunnen?**

--

8. We noemen u twee uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het huidige Haags terrassenbeleid. Kunt u aangeven of u het hier mee eens/oneens bent?

	Eens	Oneens	Geen mening
a) Om terrassen een onderdeel van de openbare ruimte te laten zijn, mag een buitenterras niet volledig afgesloten worden door parasols, hoge bloembakken, terrasschotten of banken; terrasafscheidingsen mogen alleen haaks op de gevel staan, de voorkant moet altijd open blijven	☐	☐	☐
b) Kleine terrassen direct aan de gevel en met voldoende vrije doorgang voor voetgangers, hoeven alleen te worden gemeld bij de gemeente. Hier hoeft geen vergunning meer voor te worden aangevraagd (<i>Deze regeling geldt alleen voor gewone straten, niet voor pleinen en promenadegebieden</i>).	☐	☐	☐
Ruimte voor toelichting:			

Toekomstig beleid

9. Hieronder staan vier uitgangspunten van het terrassenbeleid voor komend jaar. Kunt u steeds aangeven of u het hier mee eens/oneens bent?

	Eens	Oneens	Geen mening
a) Terrasafscheidingsen parallel aan de gevel worden toegestaan, ze beslaan maximaal de helft van de breedte van het terras, zijn maximaal 1,50 hoog en volledig transparant. Voor terrasafscheidingsen haaks op de gevel geldt dat terrasschotten maximaal 1,80 m hoog mogen zijn en vanaf één meter transparant moeten zijn.	☐	☐	☐
b) Het uitgangspunt ' recht voor de eigen gevel ' blijft in principe in stand. Onder strikte voorwaarden kan hiervan afgeweken worden, wel wordt er extra getoetst en geldt een vergunningstermijn van één jaar	☐	☐	☐
c) Op een aantal pleinen is sprake van een aaneengesloten terraszone. De terrassen zijn hier visueel dominant en van essentieel belang voor de uitstraling en levendigheid van deze pleinen. Voor een aantal terraspleinen (Plein, Plaats, Grote Markt, Anna Paulownaplein, Kurhausplein, Driehoekjes, Visbanken, Rabbijn Maarssenplein, Stationsweg tussen Oranjelaan en Stationsplein) komt een speciale regeling gericht op aangesloten terrassen	☐	☐	☐
d) Parkeerplaatsterrassen in de straten van de hoofdwinkelstructuur en de Haagse grachten mogen van 1 maart tot en met 31 oktober, maar zijn in de winter altijd weg. Parkeerplaatsterrassen in de hoofdwinkelstructuur en langs de Haagse grachten worden niet meer getoetst op trottoirbreedte of parkeerdruk	☐	☐	☐
Ruimte voor toelichting:			

10. Dit was de laatste vraag van onze kant. Wilt u zelf nog iets toevoegen aan dit onderzoek of heeft u tips voor het Haags terrassenbeleid?